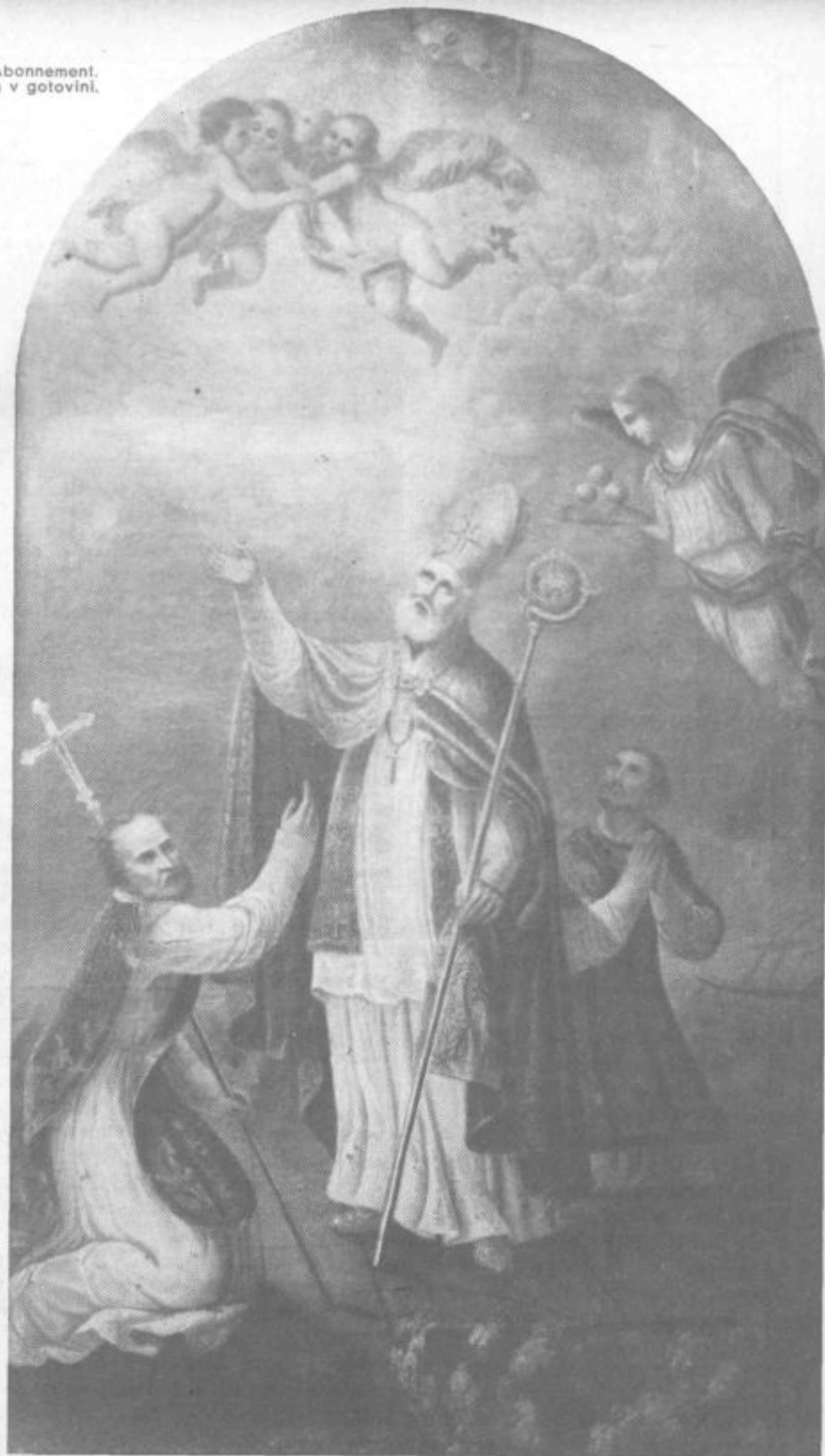

Postgebühr im Abonnement.
Poština plačana v gotovini.

B
O
G
O
L
J
U
B

M. Langus: Sv. Nikolaj s sv. Mohorjem in Fortunatom. Nekdanja oltarna slika v ljubljanski stolnici

DECEMBER 1943

DOBRE KNJIGE

DSV. Te tri črke so nam dobro znane. V salezijanski zbirki na Rakovniku je izšel pred misijonsko nedeljo poseben zvezček prav s tem naslovom treh črk, ki pomenijo Družbo za širjenje vere.

Vprašanje vnanjih katoliških misijonov se je jelo zadnji čas tudi pri nas tako uvaževati, kakor je prav in potrebno. Saj so poprej po večini to zadevo imeli za nekaj takega, kar je sicer dobro, a ne nujno in ne za vsakega; zato so skrb za misijone po poganskih deželah prepuščali bolj pobožnim in gorečim osebam.

Odkar se pa pravilno naglašja, da je misijonsko sodelovanje bistveno združeno s katoliškim imenom in da ni katoličan v polnem obsegu besede, kdor misijonske ustanove pušča v nemar, je treba tudi pokazati, kako je mogoče to delo podpirati, da človek za silo zadosti svoji dolžnosti.

Dejavno članstvo pri DSV je nekak »minimum«, to je najmanjša mera tega, kar bi mogli odločiti posamezniku, da ima v tem pogledu mirno vest. V knjižici DSV imamo kratek pouk o tej papeški misijonski ustanovi, pa tudi zgodovinske podatke o njenem razvoju, končno pa navodilo, kako naj se vpelje in vodi po župnijah.

Mladina do 12. leta ima svojo mladinsko misijonsko ustanovo: DSD (»Dejanje sv. detinstva Jezusovega«), ki praznuje svoj misijonski dan 28. decembra, na god Nedolžnih otrok. — Splošna misijonska ustanova za starejše pa je DSV. Seveda s tem ni rečeno, da druge misijonske organizacije, ki nimajo naslova »papeške«, niso priporočila vredne. Poudariti smo samo hoteli, kaj spada k nekaki obveznosti, in kaj k svobodni odločitvi.

Moja mlada leta. Kaj res novega, izvirnega, zajemljivega, pa obenem vzgojnega in koristnega iščemo, ko hočemo obdarovati najmlajše (za Miklavžev dan, za božič in novo leto, za god, za priliko

prvega sv. obhajila, za birmiski dan i. dr.). V tem pogledu bo močno ustrezno ne le mestnim, marveč tudi mnogim staršem po deželi, da je »Ljudska knjižarna« v Ljubljani založila nekako spominsko knjigo, ki bo s tem, kar je že notri natisnjena in naslikana, ter z vpisovanjem važnih dogodkov iz verskega, šolskega in domačega življenja otrokovega — postala res zanimiva zbirka spominov na srečna mladostna leta.

Mladinska pisateljica in vzgojiteljica, šolska upraviteljica licejske ljudske šole v Ljubljani, Kristina Hafner, je uporabila za to knjigo primerne kitice naših slovenskih pesnikov. Z njimi spremila mladega obdarovanca (obdarovanko) od krsta pa do konca ljudske šole. Arh. VI. Gajšek je pa vse opremil, kakor le on zna, s simboli-

nimi in drugimi sličicami, risbami in vinjetami, kar daje knjigi elegantno zunanost in napravi vsebino bolj mikavno. Vsaka stran je zase posebnost. Oblika velike četverke je izbrana zato, da pridejo slike bolj do veljave in da bodo mali lastniki lažje vpisovali svoje beležke, kar se bo seveda moralo vršiti vsaj spočetka s pomočjo in po navodilu staršev, vzgojiteljev ali učiteljskih oseb.

Taka živa podoba nežne dobe bo vzgojno vplivala tudi še v poznejših letih, saj se v knjigi posebno uvažujejo mladinski prazniki prvega sv. obhajila, svete birme, procesije i. dr.

Tudi če bi ne hoteli, moramo to izredno knjižno novost toplo priporočiti.

Elegantna, v večbarvnem tisku urejena knjiga stane karton. 55 lir, v polplatnu vezana pa 60 lir. — Založba Ljudske knjižarne: Pred škofijo 5, Miklošičeva 5.

Odpustki za december 1943

1. Sreda, prva v m. Spomin vseh rajnih iz treh redov sv. Frančiška. P. o.: 1. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo n. č. sv. Jožefu, prejmejo sv. o. in molijo p. n. sv. o.; 2. istim kakor 12. dan.

2. Četrtek, prvi v m. P. o.: 1. č. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.

3. Petek, prvi v m. Sv. Franc. Ks. P. o.: 1. č. br. sv. R. T. kakor včeraj; 2. č. br. sv. S. J.; 3. vsem, ki nekoliko premišlujejo dobrotljivost sv. S. J., prejmejo spravno sv. o. in molijo p. n. sv. o.; 4. č. DSD, če molijo za njega razšir.

4. Sobota, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo n. č. Brezmadežni, da nekoliko zadoščajo za njej storjena razžal. in molijo p. n. sv. očeta.

5. Nedelja, prva v m. P. o.: 1. tem, ki nosijo višnj. šk.; 2. č. br. sv. S. J. — Čl. br. r. v. trije p. o., če molijo v br. c. po n. sv. o.; če so pri mesečni proc.; če nekaj časa pobožno molijo pred izpost. sv. R. T.

6. Sreda, Praznik brezmn. spočetja M. D. P. o.: 1. č. br. sv. R. T. kakor 2. dan; 2. č. br. sv. S. J. v br. c.; če te ne morejo obiskati, jim spovednik lahko določi kakšno drugo dobro delo; 3. č. br. N. Lj. G. v br. c.; 4. č. br. r. v. v kateri koli cerkvi; 5. č. škap. br. karm. M. b. v br. ali 2. c.; 6. tem, ki nosijo višnj. šk.; 7. č. apostolstva molitve v javni cerkvi; 8. č. Mar. družb;

9. č. Družbe kešč. družin; 10. č. br. za d. v vic.; 11. č. apostolstva sv. Cir. in Met.; 12. istim kakor 12. dan. — V. o.

12. Nedelja. Najdenje trupla sv. Frančiška. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška, tretjerednikom tudi v ž. c., kjer ni redovne.

13. Ponedeljek. Bl. Janez Martinonij. P. o. tem, ki nosijo višnj. škap.

15. Sreda. Osmena brezmn. spočetja M. D. P. o. istim kakor 12. dan.

21. Torek. Sv. Tomaž. P. o. č. družbe sv. Petra Kl., če molijo za razš. sv. v. in izvrše navadne pogoje.

25. Sobota. Sveti dan. P. o.: 1. č. br. N. Lj. G. v br. c.; 2. č. škap. br. karm. M. b. v br. ali 2. c.; 3. tem, ki nosijo višnj. šk.; 4. č. Mar. dr.; 5. č. družbe kešč. družin; 6. č. br. sv. Družine; 7. č. br. za d. v v. — V. o. (Kdo more ta dan dobiti odp. rimskih postajnih cerkva, glej. št. 4. letošnega »Bogoljubas«, zadnja str. 72.)

26. Nedelja, zad. v m. Sv. Stefan. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden odmolijo sv. r. v.

27. Ponedeljek, Sv. Janez Ev. P. o.: 1. č. br. sv. R. T. kakor 2. dan; 2. č. br. sv. S. J. kakor 8. dan; 3. č. Družbe sv. Petra Kl. kakor 21. dan.

28. Torek. God ned. otrok. P. o. DSD, pod nav. pogoji.

Brezmadežnemu Sreču Marjiniemu in Jezusovemu ter Slomšku se zahvaljujem za rešitev iz velike stiske. (I. I.)

M. Elizabeta O. S. U.

Mariji zvoni...

*Trikrat na dan
gre čez zeleno plan
pesem zvonov;
preko dehtečih trat
plava v nebeški grad,
plava domov.*

*V jutra prelest
preko samotnih cest
pesmi drhte;
srca se vžigajo,
roke se dvigajo
k ljubi Gospe.*

*Poldne gori...
Tisoče src hiti
gori v nebo.
Zopet bi Materi
radi pogledali
v ljubo oko.*

*Dan gre v zaton,
milo prepeva bron
zadnji pozdrav.
Materin »lahko noč«
spušča se preko koč
k nam iz višav.*

Dan pred božičem - spokorni dan

Janez Filipič

Dostikrat zdihujemo, da nikdar ni bilo tako hudo na svetu, kot je današnje dni. Popolno resnico te trditve je iz samo po sebi umevnih razlogov nemogoče dognati. Kajti vsakdo pozna dodobra samo tisti čas, ki ga sam doživlja, in tiste dogodke, ki jih sam vidi.

Vendar pa vemo, če prebiramo zgodovino, da so tudi naši predniki doživljali čase tako hude in težke, da so bili prepričani, da ni zanje nobene rešitve.

Zanimivo je n. pr. v tem oziru poročilo svetega Hijeronima o žalostnih dogodkih njegovega časa, ki so v mnogočem podobni dogodkom sedanjih dni. Takole je pisal leta 396. iz Betlehema svojemu prijatelju Heliodoru:

»Srce mi zastaja, če premišlujem, kako gre danes vse po zlu. Dvajset in več let se že med Carigradom in Julijskimi Alpami dan za dnem preliva rimska kri. Po Scitiji, Traciji, Macedoniji, Tesaliji, Dardaniji, Daciji, Epiru, Dalmaciji in obeh Panonijah se klatijo in pustošijo Goti, Sarmati, Kvadi, Alan, Huni, Vandali, Markomani. Koliko žena, koliko božjih devic iz uglednih in plemenitih rodbin je bilo tem zverinam za igračo. Škofje so odpajali v jetništvo, morili duhovnike in klerike raznih stopenj, rušili cerkve, k oltarjem privezovali konje, izkopavali mučeniške ostanke.

Tuga in strah je povsod, povsod podoba le smrti.

Nato poroča posebej o divjih Hunih:

»... Zdelo se je, da je vzhod teh nadlog prost in da ga samo novice o njih vznemirjajo. Pa glej, preteklo leto so od skrajnih bregov Meotskega morja (danes Azovsko morje) med ledenim Tamajem (danes reka Don, ki se izliva v Azovsko

morje) in divjaškimi plemeni Masagetov (bojevití nomadi vzhodno od Kaspiškega morja) ... vdrila hunska krdela, ko so na urnih konjih rojila sem in tja in vse napolnjevala z morijo in grozo. Naj prihodnje čase Jezus odorne take zveri od naše države! Povsod so prihajali, ko bi jih bili najmanj pričakovali, in niso imeli usmiljenja ne z Bogu posvečenimi osebami ne z dostojanstveniki, ne z mladimi ne s starimi, ne z vekajočimi otroki. Taki, ki še živeti niso začeli, so morali umirati in svoje nesreče se ne zavedajoč, so se smehljali pod sovražnikovo roko in sulico ... Koliko samostanov so napadli, v koliko rekah je človeška kri vodo pordečila! Oblegali so Antijohijo in druga mesta, mimo katerih teko Halis, Cidnus, Orontes in Evfrat. Odgnali so črede ujetnikov, strah je prevzel Arabijo, Fenicijo, Palestino, Egipt.

Če imel bi jezikov sto, sto ust če imel bi,
glas pa jeklen ...

vse zapovrstjo ne bi mogel nadloge naštetí.

(Glej: Dr. Franc Lukman, Svetega Hijeronima zbrani spisi.)

*

Kakor je to sporočilo na eni strani zanimivo, ker sliči opisane stiske današnjim dogodkom, prav tako je na drugi strani za nas zelo poučno v naslednjih vrsticah. Sv. Hijeronim namreč ne našteva samo žalostnih dejstev svojega časa, marveč daje tudi nauk, ki ga moramo upoštevati prav tako mi, če hočemo doživeti boljše čase.

Takole namreč dostavlja k zgorajšnjemu sporočilu:

»... Čutimo, da se Bog že dolgo srdi, pa ga ne potolažimo. Naši grehi dajejo barbarom moč. Naši grehi zmagujejo ... in kakor da bi ne bilo dovolj izgub, skoro pokončavajo ljudi državljanske vojne še v večji meri kakor sovražni meč. Nesrečni mi, ki smo Boga tako razsrdili, da se po besnosti barbarov nad nami znaša. Ecekija se je spokoril in angel je v eni noči pokončal 185.000 Asircev. Jozafat je pel Gospodu slavo in Gospod je zmagal zanj, ker ga je hvalil. Mojzes se je bojeval z Amaličani, ne z mečem, ampak z molitvijo. Če hočemo, da nas vzravna, padimo pred njim na tla! Mi ne spodrežemo vzrokov bolezni, zato ne odpravimo bolezni same; če odpravimo vzroke, potem bomo videli, kako se bodo umaknile puščice kopjem, čepice čeladam, kljuseta konjem.«

*

Greh odpravimo ... molimo ... z drugo besedo: storimo vreden sad pokore. To je zdravilo, ki ga sv. Hijeronim priporoča za bolezni svojega časa. To pa je tudi zdravilo za stiske sedanjih dni. Mislimo na Lurd! Ali ni naročila Marija sv. Bernardki: »Pokora, pokora, pokora!« Mislimo na Fatimske dogodke! Ali ni ponovno naročila Marija pastircem: »Zadoščujte, zadoščujte, zadoščujte! Molite, molite veliko in žrtvujte se za grešnike. Vedeti morate, da se veliko duš pogublja, ker ni nikogar, ki bi zanje molil in se zanje žrtvoval.« Mislimo na opomine svete Cerkve, ko nam tako pogosto ponavlja v današnjih časih klic sv. Janeza in Klic Kristusov: »Obrodite vreden sad pokore« (Luk. 3, 8) ... »Če se ne spokorite, boste vsi končani« (Luk. 13, 5).

Poslušajmo te opomine in preživimo božični predan v duhu spokornih navodil, ki nam jih je podal škofijski odbor za prve petere sobote v mesecu.

Molitveni nameni

v decembru

Advent je priprava na božič, praznik ljubezni in miru. V prvi vrsti je Bog delivec ljubezni in miru vsemu človeštvu. To je najlepše dokazal Sin božji, ki je prišel na svet kot Odrešenik človeškega rodu.

Vedno znova moramo obnavljati v svojih srcih hrepenenje po Odrešeniku. Prosimo Jezusa, naj pride k nam in med nami ostane. Naj razsvetli naš razum, naj navduši naše srce, naj utrdi našo voljo, da bomo zares mislili, delali in živeli po njegovih naukih. S svojo milostjo naj nas dvigne k sebi in naj ne pusti nobeni sili, da bi nas od njega odtrgala.

Naša srca naj stanovitno vztrajajo pri Jezusu. Molimo in trudimo pa se tudi za druge, da bi Jezusa, Odrešenika, oznanjevalca ljubezni in miru, našli, spoznali in vzljubili. V tem duhu bomo molili za naslednje apostolske namene.

Prvi teden v adventu:

Molimo za pravo spoznanje onim, ki so zaslepljeni od brezboštva.

V naših dneh je nesrečni odpad od Boga zapeljal mnogo duš tudi med našim narodom. Storil je to brezbožni komunizem. Znal se je vkrasti v duše z raznimi slepivimi gesli, ki sama na sebi niso bila brezbožna, včasih so bila celo dobra. Ko pa si je duše osvojil, je pa vanje najbolj sejal brezboštvo, popoln odpad od krščanstva.

Tako se je moglo zgoditi, da gledamo sedaj strašno razdejanje v dušah. Zapovedi božje več ne veljajo, Kristusove besede razni zvodniki zapeljivo razlagajo, njegovo Cerkev blatijo, Kristusove duhovnike in njemu zveste vernike mučijo in more, Boga in krščansko mišljenje odstranjujejo od vsega človekovega delovanja.

In slepota ljudi je tolika, da si v takem redu na svetu obetajo srečo.

Veliko sredstev so brezbožni komunisti uporabili, da so ljudi tako daleč zavedli. Ene so napravili za borbene

brezbožnike, druge za svoje somišljenike, tretje so zagrenili proti Kristusu in Cerkvi, četrte navdali z dvomi in obupavanjem nad krščanstvom.

Proti temu uničevanju dušnega življenja postavimo gorečo apostolsko delavnost z molitvijo in širjenjem krščanskih resnic, da bodo duše nesrečo brezboštva spoznale in ob prihodu božjega Odrešenika na svet zahrepenele spet po spoznanju in ljubezni do Boga.

Drugi teden:

Molimo k Brezmadežni za čistost mladine.

Brezmadežna Devica je vsakemu srcu najlepši vzor. Vsa je človeška, da je vsakemu od nas tako blizu. A hkrati vsa božja, sveta, čista in brezmadežna, da je nad nami neizmerno vzvišena.

Svetost, brezmadežnost Marijina navdaja posebno mlado srce s hrepenenjem

Marija v molitvi.
Gotska freska v Crngrobu.

3. dec.: Sv. Frančišek Ksaverij.
Beneška slika. Uršulinke — Ljubljana.

po čistem, krepostnem, idealnem življenju. Srečna je mladina, ki Marijo pozna in ljubi že od najnežnejših otroških let. Zakaj v njenem močnem in ljubeznivem varstvu bo zmagovito preživela notranje in zunanje viharje, ki se zaganjajo v čisto in nedolžno življenje mladih src.

Žal pa velik del slovenske mladine Marije ne pozna in ne ljubi. Ta mladina je v nasladah strasti, ob pohujšljivih knjigah in slikah, v pokvarjenosti in zapeljevanju družbe zgubila čut za dostojnost, čistost, nedolžnost. Kako bi to žalostno stanje pokvarjene mladine moralo noč in dan delati težke skrbi vsemu narodu za njegovo bodočnost.

Ali se bomo mi, ki imamo tako veliko katoliško poslanstvo med svojim narodom, obračali brezbrizno od te žalostne podobe? Ne, marveč vso svojo ljubezen, ki jo imamo do Marije, zberimo in z vso gorečnostjo jo prosimo, naj ona, Brezmadežna, da naši mladini vesele in moč za čisto življenje.

Kvaterni teden v adventu:

Molimo za spokorjenje grešnikov.

Kvaterni dnevi imajo ta namen, da v njih prosimo božjega blagoslova na za-

četku letnega časa, da delamo pokoro in zadoščujemo Bogu za grehe, posebno za zlorabo njegovih dobrot. Zato Cerkve zapoveduje več molitve, post in druga spokorna dela.

Pokoro moramo delati najprej za svoje grehe. V sedanjih časih imamo dovolj prilike zanjo. Delajmo jo vdano, potrpežljivo in trdno zaupajoč v Boga.

Ozrimo pa se tudi na apostolske dolžnosti za dušni blagor drugih. Smiliti se nam morajo grešniki, ki zakrknjeni v grehih živijo in nespokorjeno tudi umirajo. O mnogih bi dandanes lahko rekli, da niso grešniki iz slabosti svoje narave, marveč iz neke neumljive, blazne hudobije proti vsemu, kar je božjega ali tudi le naravno dobrega. To je drzna, borbena, satanska hudobija proti Bogu.

Kaj bi jo moglo zmagati? Samo izredna božja milost, posebno božje usmiljenje do trdovratno zagrizenih grešnikov. Veliko molimo za to posebno božje usmiljenje. Papež se v molitvi obrača na Marijo, Mater usmiljenja, naj nam izprosi predvsem tistih milosti, ki morejo človeška srca v hipu spreobrniti.

Teden pred božičem:

**Molimo za medsebojno ljubezen in mir
v našem narodu.**

Naš narod ne doživlja samo svetovne vojske med največjimi narodi sveta, ampak na svoji majčkeni zemlji trpi vse strašno uničenje notranje vojske.

Tvarna razdejanja so v naši tako majhni domovini naravnost neizmerna. Skoro ni Slovenca, ki bi po njih ne bil prizadet. Zdi se nam kar nemogoče, da se bomo spet kdaj mogli z lastnimi močmi dvigniti iz teh ruševin.

Neprimerno hujša so še duhovna razdejanja. Narod je družina, skupnost, vzajemnost, ki more obstati le v medsebojni pravici, pomoči, poštenosti, ljubezni in miru. Ali stoji danes slovenski narod na teh temeljih? Kdo ne vidi, da so ti pogoji narodovega obstanka s krutim nasiljem, z umori, požigi in ropi, ki jih posredno ali neposredno povzročajo komunisti, izpodmaknjeni našemu narodu? In kdo potem ne ve, da takemu notranje razdvojenemu narodu nujno preti pogin?

A vendar hočemo živeti, narod rešiti in ohraniti. Kako? Delajmo za njegovo duhovno vstajenje in ozdravljenje! Molimo in prosimo Jezusa, kneza miru, naj nam ob prazniku njegovega rojstva zasede medsebojna ljubezen in mir. Naj nam bo to božični dar iz nebes.

Med božičem in novim letom:

Molimo v zadoščenje za grehe brezboštva in sovraštva.

Ob koncu leta se oziram nazaj in se ob tem pogledu zamislimo. Letošnje leto bo za Slovence za vedno ostalo leto groze, žalostnega in sramotnega spomina. Naj kdo dela ali gospodarski ali duhovni obračun, se bo zgrozil nad obupnim stanjem na koncu leta.

Naša dolžnost je, da popravimo, kar se popraviti da in da se za naprej obvarujemo tako žalostne bilance. Glejmo posebno na težke dolgove, ki smo si jih pred Bogom naprtili na svoje duše. Zavedimo se! Brezboštvo in sovraštvo, zločinsko nasilje in satansko zapeljevanje mora iz našega naroda spet izginiti. Zato za strašne pregrehe zadoščujmo z molitvijo in krščanskim življenjem. Zavržimo podivjanega človeka, kakršnega oznanja materialistično brezboštvo. Delajmo za novega, krščanskega človeka, ki se oblikuje po Kristusu in živi iz njegove milosti. Tako vstopimo v novo leto, ki naj bo v dušni blagoslov vsem Slovincem.

LJUDSKI MISIJONI

Viktor Steska

Da so ljudski misijoni in duhovne vaje velikega pomena za katoličane, je splošno priznano.

Kakor posamezni človek lahko v gorečnosti osrmeze, tako tudi cele župnije. Kaj je tu storiti?

Dr. Fr. Ušeničnik piše v svoji knjigi Pastoralno pastirstvo, str. 758: Treba je izredne pomoči, ker navadno pastirovanje več ne zadostuje. Najuspešnejše in morda edino sredstvo, ki je mogoče z njim poživiti vero v ljudstvu in dvigniti нравnost, je sv. misijon.

Početnik ljudskih misijonov je sveti Vincencij Pavelski, ki je za misijone ustanovil posebno kongregacijo, družbo misijonskih duhovnikov — lazaristov, ki je začela voditi misijone l. 1627. Misijoni so se obnesli. Zato nalaga sv. Cerkve v svojem zakoniku v § 1. kan. 1349 škofom skrb, da bodo župniki priskrbovali svojim župljanom misijone vsaj vsakih deset let; ljubljanski cerkveni zakonik pa zahteva v čl. 518, naj bo v vsaki župniji misijon vsako deseto leto.

Kako pa je bilo pri nas z misijoni v prejšnjih časih? Prve podatke imamo

iz l. 1725. Dokler pri nas nismo imeli misijonskih duhovnikov, so misijone gojili jezuiti. Nabožni pisatelj F. M. Paglovec sporoča v svoji kroniki, da so imeli štirje jezuiti misijon v novi cerkvi sv. Frančiška na Straži pri Gornjem gradu od 24. junija do 15. julija 1725. Isti pateri so obhajali misijon na Žalah v Kamniku od 18. do 26. julija 1725. Ljudstvo se je zbralo od vseh strani. Na praznik sv. Jakoba 25. julija se je popoldanske pridige udeležilo do 20.000 ljudi. Tiste misijonske dni je obhajalo nad 20.000 vernikov. Misijon pa je močno vplival na нравno zboljšanje ljudi. Iz Kamnika so jezuiti odšli 28. julija na Vransko, kjer so imeli tridnevni misijon. Od ondod so odšli v Celje, potem na Dobrovo in v Konjice. L. 1727 od 8. do 15. avgusta so imeli jezuiti misijon na Homcu. Stroške je pokrila kamniški župnik Leopold Rasp s svojimi duhovniki. Potem se je vršil misijon v Kranju, v Lescah, v Tržiču, v Železnikih, v Loki, na Igu, na Vrhniki in v Idriji, kjer so ga končali 27. oktobra 1727.

L. 1741. je bil velik misijon na Šent Joštu. L. 1746. so ponovili misijon v Kamniku od binkoštné sobote dalje en teden. Vodila sta ga dva jezuita. Uspeh je bil dober, vendar ne tako sijajen, kakor l. 1725. Tako poroča Paglovec. Misijoni so se vršili tudi še v drugih krajih, samo nimamo o njih točnejših podatkov. Ko je bil l. 1773. jezuitski red razpuščen, so misijoni pri nas prenehali za dolgo vrsto let, dokler ni na novo obujeni jezuitski red zopet začel s svojim misijonskim delom. Prvi tak misijon pri nas je bil l. 1869, v Smledniku.

V tem dolgem premoru pa je vendar nekdo nadomestoval po svoje misijone. To je bil bivši novomeški kolegijatni kanonik Mihael Hofman.

Ko je bil še v Novem mestu, je zasledil v frančiškanski knjižnici Življenje svetnikov (*Acta Sanctorum*), delo Bollandistov. To delo je pridno izpisoval in še iz drugih knjig izpopolnjeval. Ko je bil novomeški kapitelj ukinjen, je bil Hofman upokojen, pa je ta čas pomagal v dušnem pastirstvu na raznih krajih, n. pr. v Kranju, v Lahovčah, pri frančiškanih v Ljubljani.

Zelo rad je vodil duhovne vaje, n. pr. v Kranju od l. 1818. do 1826. vsako leto. L. 1826. jih je imel pri frančiškanih v Ljubljani in jih tudi srečno dokončal,

toda na koncu je omedlel in izdihnil 1. septembra 1826.

V rokopisu je zapustil trojne duhovne vaje. Cigler je 13 let po njegovi smrti, 1839, izdal knjigo: »Eksercicije, to je nauki in premišljevanja o najimennitnejših resnicah«. Druga in tretja knjiga nista izšli, bržkone iz gmotnih ozirrov.

Ko so se jezuiti začasno naselili v Repnjah, so zopet začeli misijonariti. Sijajen uspeh je imel misijon v Smledniku l. 1869. Ko pa so jezuiti zopet zapustili Repnje, so misijoni zastali, dokler niso pod knezoškofo dr. Jakobom Missijem in dr. Antonom Bon. Jegličem zopet oživel. Knezoškof dr. Jeglič je odredil, da se morajo ob prevalu stoletja 1900—1901 obhajati misijoni po vseh župnijah ljubljanske škofije. Vsi redovi so se potrudili, da so to odredbo izpolnili. Frančiškani so vodili misijon v 76 župnijah, jezuiti v 59, misijonarji sv. Vincencija P. v 53, kapucini v 7, svetni duhovniki v 3. Splošno je bila pri teh misijonih lepa udeležba in uspeh ugoden.

Ljubljanska sinoda l. 1905. je zato ukazala, da se morajo misijoni voditi v vsaki župniji vsakih 7 ali 10 let. To je ponovila tudi zadnja sinoda l. 1940. Tega ne smemo pozabiti, ker na misijonih počiva velik božji blagoslov.

Zapiski iz preteklosti naših kongregacij

Skrb za izseljence

Veliko vprašanje je bilo za naše ljudstvo že pred svetovno vojno izseljevanje in preseljevanje naših ljudi v Ameriko, v Trst, z dežele v Ljubljano in po vojni zlasti na jug: v Zagreb, v Beograd in druga balkanska mesta. Kolike nevarnosti v verskem in нравnem oziru so pretile v tujini zlasti našim slovenskim dekletom!

A glej! Tudi v tem oziru so izkazale naše Marijine družbe zlasti dekletom mnogo dobrot. Dobra opora so jim bile v tujini z lepimi družbenimi spomini iz domače družbe, četudi jim v tujini ni bila dana priložnost, da bi bile nadaljevale marijansko življenje v okrilju

kake družbe; prav posebno zavetišče pa so bile tistim, ki so ali same ustanovile v tujem kraju svojo družbo, ali pa so ondi tako že našle.

Da je temu res, nam zopet pričajo zapiski v letnikih Bogoljuba. Poglejmo nekatere.

Ko je l. 1908. dne 28. VI. g. p. Kazimir Zakrajšek ustanovil v New Yorku Marijino družbo za ondotne slovenske naseljenke, je sporočila neka družbenica med drugim Bogoljubu: »... Do solz smo bile ginjene, ko smo po dolgem času zopet skupno pred Marijinim oltarjem zapele: »Pri tebi, o Marija, zbrane...« (Bogoljub 1908, str. 271.) Zopet piše druga družbenica, ki je l. 1911. sporo-

čila Bogoljubu, kako lepo napreduje ta družba: »...Jaz bivam približno 4 leta tukaj, pa se še nisem privadila. Kako zelo pogrešam pridig in nauk, katere sem slišala v Marijini družbi pri shodih! Kako sem se takrat veselila mesečnih shodov, kjer sem slišala toliko lepih nauk. Da! Zlati nauki, katerih pa se šele sedaj prav za prav zavedam, ko sem oddaljena od mile domovine. Kolikrat sem bila že v dušnih in telesnih nevarnostih, pa ker sem se priporočala Mariji, svoji nebeški Materi, me je varovala na vseh dosedanjih potih. Moja srčna želja je, povrniti se zopet v domovino, da bi zopet z dekleti redno hodila k mesečnim shodom v Marijini družbi.« (Bogoljub 1911, str. 173.)

Pa ne samo za dekleta, marveč tudi za mnoge fante, ki so se izselili v Ameriko, so bile Marijine družbe svojčas velika dobrota. Dokaz nam je pismo, ki ga je pisal fant-družbenik leta 1910. iz Amerike voditelju fantovske Marijine družbe v Mekinjah, kjer pravi med drugim: »...Želim se z Vami v duhu zopet posvetiti Materi božji na oni glavni praznik Marijine družbe, to je: Brezmadežno spočetje Marije. Spomini na shode Marijine družbe so zame tudi tu v Ameriki velika dobrota. K sv. maši res ne morem vsako nedeljo, ker sem utrujen in moram trdo delati. Pa vendar toliko se potrudim, da grem vsaj vsako drugo nedeljo. Svete zakramente sem prejel, kar sem tukaj, dvakrat. Zdaj pa je moja želja, da hočem ostati še za naprej ud Marijine družbe. Dolžnosti, ki mi jih nalagajo pravila, opravljam po svoji moči, kakor jih tudi moram, če hočem biti zvest sin Marijin. Pozdravljam vse fante v Marijini družbi in se Vam priporočam v molitev, da bi se spomnili še na tiste, ki prebivajo v daljni tujini med neznanim svetom.« (Bogoljub 1910, str. 31.)

Če so obstajale velike nevarnosti za dekleta, ki so se tako številno selile pred svetovno vojno v Ameriko, niso morda bile te nevarnosti nič manjše tako za dekleta kakor tudi za moške, ki so odhajali s podeželja za službo in delom v Trst in od tod v druge daljne kraje. Hvala pa Bogu, da sta tu v

Mati božja z Detetom.
Palma ml. Uršulinke — Ljubljana.

Trstu pričela posvečati svojo pozornost tem priseljencem ob pravem času slovenska tržaška duhovnika, ki sta sedaj že v večnosti, to je pokojni Ivan Tul in Franc Guštin in to predvsem po Marijini družbi. Že l. 1906. je ustanovil pok. msgr. Franc Guštin dekliško Marijino družbo, ki jo je vodil do svoje smrti l. 1937., torej celih 31 let. V to družbo je bilo sprejetih pod njegovim vodstvom tekom 30 let 760 družbenic, večinoma slovenskih služkinj v Trstu. Veliko izmed teh je odšlo sčasoma dalje v druga mesta Evrope, v Egipt in Ameriko. A spomin na Marijo jih je moral spremljati povsod. Saj je bilo marijansko življenje v tej kongregaciji izredno bujno. Shodi in skupna sv. obhajila so bili redno vsak mesec, odsekov je pa štela družba nič manj kot deset. Iz te družbe se je razvil za varstvo deklet tudi zavod svete Marte in Marijin dom v Trstu (Bogoljub 1937, str. 140). Prav istega leta (1906) je pa Ivan Tul ustanovil v Trstu Marijino družbo za moške in fante, v katero je sprejel kar 110 slovenskih

fantov in mož iz najnižjih plasti ljudstva. Ta družba je kmalu nato oživitvorila tudi Slovensko izobraževalno društvo v Trstu, ki so mu bila glavna opora ves čas njegovega obstoja ravno vneti Marijini družbeniki (Bogoljub 1906, str. 254).

Če pa je bil Trst s svojim razuzdanim življenjem na splošno za vse naše priseljence s podeželja nevaren v verskem in nravnem oziru, je bila Ljubljana prav tako nevarna, če že ne za vse, pa vsaj za neskušena dekleta, ki so prihajala že pred svetovno vojsko iskat službe v Ljubljano. In tem dekletom se je skazala kot dobrotnica in varuhinja zlasti kongregacija pri uršulinski cerkvi v Ljubljani. Zgled za to imamo v poročilu Bogoljuba o tej kongregaciji l. 1910., kjer stoji med drugim: ».... Težavno, ali zelo hvaležno nalogo ima naš odsek, ki skrbi za prihajajoča dekleta v Ljubljano. Kakšne revice so večkrat dekleta, ki prihajajo v mesto iskat sreče, katere velika večina ne najde. Koliko prej dobrih deklet se popolnoma zgubi, je prav mnogim še prav malo znano. Da bi se vsaj pri kakih mestni družbi zglasile. Ne! — Da te revice rešimo popolnega propada, jih moramo loviti. Moramo povpraševati, pozvedovati, če je katera prišla, potem pa prositi in prigovarjati, da zahaja k družbi, k dobrim društvom, preskrbeti ji službo, jo svariti pred nevarnimi službami. Kako mnoge se dajo ujeti slabim ljudem. Kako nestanovitne so družbenice, ki pridejo v mesto. K enemu shodu že še pridejo, a kmalu jih zmanjka za vselej. So že v zankah. Tako n. pr. je prišlo pred nekaj tedni iz Leskovca na Dolenjskem mlado dekle brez denarja in brez izobrazbe. Z največjo težavo so ji ubranili, da ni šla služiti v slabo gostilno. Ko je dobila primerno službo, jo je gospa še isti dan zapodila, ker je bila nevesča in nerodna. Zelo smo jo morale prositi in nagovarjati, da je šla domov, ko smo ji pot, stroške in vožnjo plačale. Nekaj obleke, nove čevlje in hrane za več dni so ji poskrbeli dobri Marijini otroci.« (Bogoljub 1910, str. 60.)

Skrb za taka in podobna dekleta je pozneje tudi v Ljubljani prevzelo v ve-

liki meri Društvo za varstvo deklet. Odbornice tega društva so bile, in to vse, v Marijini kongregaciji (Bogoljub 1935, str. 31).

Kakor v Ljubljano, tako so se selila slovenska dekleta zlasti po vojni tudi v Zagreb. Mnoge izmed teh so ostale dobre, čiste in pobožne. A to so bile — kot stoji pisano v tozadevnem poročilu v Bogoljubu (letnik 1920, stran 106) — le take, ki so bile prvotno organizirane ali v tretjem redu ali pa v Marijini družbi pri sv. Mariji na Kapitolu št. 3.

L. 1924. so pa slovenska dekleta v Zagrebu ustanovila v cerkvi oo. jezuitov tudi lastno Marijino družbo, ki je pod vodstvom gg. pp. Koselja, Dostala, Prešerna in Pateta silno veliko dobrega storila za ta dekleta in še vedno stori. Tu se goji slovensko petje, pošteno razvedrilo, medsebojna skladnost in družabnost, zlasti pa notranje bogoljubno življenje. Ta kongregacija je vzbudila tudi potrebni smisel za pomoč slovenskim brezposelnim dekletom. Postala je prava socialna ustanova. Prevzela je namreč v roke društvo »Ognjišče«, ki ga popolnoma sama vzdržuje in vodi. Je to dom za brezposelna ali na službo čakajoča dekleta. V tem Domu je n. pr. samo v letu 1940. dobilo nad 4000 deklet varen kotiček, ko jim je Dom nudil kruh in poštenost (Bogoljub 1940, str. 260).

Podobna dobrotnica, kot je ta Marijina družba za dekleta v Zagrebu, je družba otrok Brezmadežne za dekleta v Beogradu, ustanovljena 8. dec. 1930, ki je že l. 1937. štela nad 200 članic, dasi so hoteli ob ustanovitvi slabotno bilko v kali zatreti celo lastni rojaki. Članice so večinoma vse vzorne. Četudi izmučene, kljub temu zjutraj zgodaj vstajajo, prihajajo k maši in po možnosti k sv. obhajilu. Same sirotne, vendar veliko-dušno podpirajo druge sirote. Ob veliki povodnji v Beogradu l. 1934. so n. pr. poslale mestu nad 900 dinarjev. Več sto dinarjev so pa po drugih darovale v isti namen. Posebno pa se zavedajo svoje marijansko-apostolske dolžnosti, da vodijo zgubljene ovčice nazaj k studencu sreče« (Bogoljub 1934, stran 43; 1937, stran 17).

V tolažbo v času umiranja

Smrt žanje današnje dni izredno bogato žetev po širnih poljanah človeških bivališč. Če umre v mirnih časih vsak dan 90 tisoč ljudi, koliko jih šele umrje vsak trenutek sedaj ob vojskinem času in ob času raznih nesreč! Saj je včasih ob enem samem zračnem napadu mrtvih na desettisoče ljudi.

Podobno je kosila smrt v Afriki ob času cerkvenega učenika sv. Ciprijana, to je v l. 253., ko je razsajala po tamošnjih pokrajinah strašna morilka — kuga.

Tedaj je napisal sv. Ciprijan kristjanom v tolažbo in spodbudo na podlagi svetega pisma prelep spis z naslovom: Umiranje. Ta spis nam je podal nedavno tudi v slovenskem jeziku vseučiliški profesor dr. Franc Ks. Lukman v zbirki: *Cerkvenih očetov*.

Z namenom, da opozorimo bralce Bogoljuba na celotni spis, navedimo tudi tu nekoliko stavkov iz njega: »... Kaj drugega je na svetu, nego da se dan na dan s hudičem vojskujemo, da se zoper njegove strelice in njegova kopja zmeraj borimo in bijemo? Z lakomnostjo, z nečistostjo, z jezo, častihlepnostjo se nam je bojevati, z mesenimi pregrehami, z vabečimi nasladami sveta imamo nepretrgano in težavno borbo. Človekova duša, ki jo hudič oblega in od vseh strani napada in stiska, komaj sproti napade odbija in se jim upira. Ko si lakomnost premagal, vstaja poltenost, ko si častihlepnost s prezirom ugnal, te ozlovolja jeza, napihuje prevzetnost, te pijanost vabi, ljubosumnost trga prijateljstvo...«

Toliko trpljenja trpi dan na dan naša duša, toliko nevarnosti stiska naše srce, pa bi se radi še dolgo nastavljali hudičevemu meču. Bolj bi morali želeti in hrepeneti, da bi prav hitro prišla smrt in da bi pohiteli h Kristusu, saj nas je sam poučil in rekel: »Resnično, resnično, povem vam: Jokali boste in žalovali, svet pa se bo veselil; ali vaša žalost se bo spremenila v veselje.« (Jan 16, 20.)

»... Umreti naj se pač boji, toda tisti, ki je odločen za peklenski ogenj, ker ni prerojen iz vode in Duha. Umreti

naj se boji, kdor nima vrednosti po Kristusovem križu in trpljenju. Umreti naj se boji, kdor bo od te smrti šel v drugo smrt. Umreti naj se boji, kogar bo za neminljivo kazen večni ogenj uničil. Umreti naj se boji, komur podaljšanje življenja prinese samo to, da se mu trpinčenje za malo časa odloži...«

Drugače pa pravični:

»... Za največji dobiček ima, da ga svetne vezi več ne drže, da ni več izpostavljen grehom in meseni pokvarjenosti, da je osvobojen bridkih stisk in da rešen strupenega hudičevega žrela gre v veselje večnega zveličanja...«

»Objemimo dan, ki bo vsakemu odkazal njegovo stalno bivališče, ki nas bo od tod vzel, nas oprostil svetnih vezi in postavil nazaj v raj in kraljestvo. Kdo ne bi iz daljne tujine hitel v domovino? Kdo si ne bi, če čez morje k svojcem hiti, srčno želel ugodnega vetra, da bi mogel čimprej objeti svoje drage? — Veliko število naših dragih nas ondi pričakuje, številni in močni zbor staršev, bratov, otrok po nas hrepeni, že brez skrbi za svojo rešitev, še v skrbi za naše zveličanje. Kakšno skupno veselje njim in nam, če pridemo v njih objem...«

Marija tke liturgično obleko za tempelj.
Freska pri Sv. Primožu iz l. 1520.

Cesar nekateri še danes ne vedo ali ne marajo vedeti... Zakaj se moramo katoličani in vsi verni ljudje boriti proti komunizmu in z njimi združenimi oporniki, je bilo že ob raznih priložnostih povedano. Pa morda še premalo, drugače bi se ne mogli dobiti ljudje, ki po vsem tem, kar smo v zadnjih dveh letih žalostnega in nepričakovane- ga doživeli, še vedno iščejo, kako bi povzročitelje tega strašnega zla in gorja zagovarjali.

Ti in vsi naj vedo, da je komunizem kriva vera, pa še več: komunizem je brezboštvo in še več: komunizem je protiboštvo, saj zavrača vsako vero in se bori proti Bogu, proti veri, zlasti še proti katoliški Cerkvi.

Nič se ne varajmo, če si včasih ti ljudje nadenejo krinko in se hočejo pokazati v nekaki strpnosti. To je stara taktika protibožnikov, ki imenujejo dobro to, kar njim koristi, slabo pa to, kar jim ne gre v račune.

Druge krive vere zavračajo samo eno ali več razodetih božjih resnic, komunizem pa zavrača vse božje nauke in vse, kar je nadnaravnega. Njegova vera je materija, snov.

Komunizem je torej v bistvu zlo, moralno zlo, zato je tudi sodelovanje z njim, s komunisti in s zastopniki in razširjevalci prav tako zlo — in torej prepovedano, grešno. Tako uči papež Pij XI. v okrožnici »Divini Redemptoris«.

V tako imenovani »Osvobodilni fronti« imajo komunisti — kakor sami trdijo — vodilno vlogo. Kdor torej podpira to fronto, podpira komunizem med našim narodom.

Podpirajo pa to fronto ne samo tisti, ki dajejo v ta namen denar, blago, živila in dr., temveč tudi taki, ki ji pomagajo s prikrivanjem, zagovarjanjem in simpatijami.

Za nas je vse to jasno. Drugi naj pa spregledajo in naj se odločijo: ali gredo s Cerkvijo ali proti njej. Ali — ali! »Kdor ni z menoj, je proti meni!« To je beseda Gospodova!

Svojevrstna vzgojiteljica je vojska in stroga je nje nespremenljiva postava. »Tako bo, pač nič drugače!« je njen brezpogojen, neovrg-

Veliki petek je. Na Kalvariji se vrši največji misijonski dogodek. Božji Sin umira za ves svet, za vse ljudi. Skrivnosten mrak objema vso zemljo, le križ, na katerem visi Odrešenik, žari v nebeški luči. Pod križem stoji njegova Mati, potopljen v moje bolečine. Vse je tiho, vse molči in nad sveto Žrtvijo strmi, le božji Sin, mož bolečin govori. S križa se ozre na mater in na zraven stoječega učenca, ki ga je ljubil, in reče: »Zena, glej, tvoj sin!« Vse ljudi ji izroča v varstvo; vsem naj postane mati. Marija tiho, vdano odgovarja: »Zgodi se!« Tedaj je postala mati vseh ljudi, vseh narodov, vsega človeštva.

Zveličarjevo življenje ugaša. Poslednje kaplje krvi mu vro iz ran. Dušna in telesna bridkost je že dosegla svoj višek. Jezus zdihne: »Dopolnjeno je!« Dopolnjena je mera trpljenja, izpolnjene prerokbe in napovedi. Ko izroči svojo

Angel oznanja pastirjem.
Fr. Jelovšek. Ursulinke — Ljubljana.

4. dec.: Sv. Barbara.

Gotska freska Bolfganga v Crngrobu iz l. 1543.

dušo nebeškemu Očetu in izdihne, je dopolnjena tudi skrivnost odrešenja. Marija, ki je slišala to besedo in videla smrt svojega Sina, je bila priča odrešenja. Ker je s svojim Sinom, Odrešenikom sveta, pila kelih trpljenja, je postala tudi soodrešenica vsega človeštva. Na lastne oči je gledala rane svojega Sina, iz katerih je tekla kri za vse ljudi, ljudi vseh časov in krajev. Z besedo: »Zgodi se!« je privolila iz ljubezni do vsega človeštva v smrt svojega Sina, da bi vsi ljudje imeli življenje v obilni meri.

Jezus je izdihnil. Zastalo mu je Srce, ki je v neizmerni bridkosti izkrvavelo za vse ljudi. Usahnili so potoki dragocene krvi, ki je za vse človeštvo vrela iz Zveličarjevih ran. Ob križu, na katerem je božji Sin — mrtev, stoji Marija, naša soodrešenica in moli, moli, da bi vsi ljudje spoznali nebeškega Očeta in Jezusa Kristusa, njegovega in njenega Sina, ki ga je poslal, da bi se nihče ne pogubil. Samo to želi, da bi Jezusova kri ne bila za nikogar zaman prelita, zato prosi,

ljiv in nespodbiten velelnik. In kako brezizjemno se je treba pokoriti!

Ali nismo v lepih mirnih časih slišali iz ust mestnih in drugih razvajencev prepogostokrat, da se bo — ne vem kaj — podrlo, če bi se odrekli ob petkih in drugih držnostnih dneh mesnim jedem. »Če nimam mesa, me glava boli«, »Moj želodec ne prenese postnih jedi«, s takimi in podobnimi inačicami so hoteli miriti vest, ko so tjavdan gazili cerkveno postno postavo in se za pritrgovanje v jedi še brigali niso.

In zdaj? Teden za tednom, mesec za mesecem ne dobi grizljaja mesa ne revež ne pojedež. Pa kako smo vsi zdravi! Zdravniki tožijo, da nimajo ne dela ne zaslužka.

Stiska uči tudi moliti. Kako površni smo bili poprej v svojih verskih vajah! Vse le za silo, bolj iz navade in morda zaradi drugih. Dostikrat je pa misel na Boga zaostala za dalj časa.

Danes? Danes gre molitev vse drugače od srca. Danes so naše prošnje res prepojene z živo vero, s pravim zaupanjem in gorečo ljubeznijo do pravičnega Boga. Zdaj vemo, kakšni revčki smo, če nas božja roka časih malo potiplje.

Ce govorimo v množini, ni rečeno, da so se prav vsi naši sodobniki omeščali in povrnili k Bogu. Mnogo je še neobčutnih, trdih, zakrknjenih ljudi in bodo menda taki ostali, dokler jih še kakšna hujša poskušnja ne bo sklonila k tlom, če jim bo dobrotljivi Bog še hotel nakloniti milost molitve.

Nove vrste post pa zadeva tudi kadilce. Sicer moramo reči, da so prijatelji te božje travice veliki dobrotvorniki državne blagajne, ko tako prostovoljno in radi plačujejo ogromne prispevke z uporabo tobakarnih izdelkov. Drugače pa tudi tobakarji sami priznavajo, da je kajenje in kurjenje te travice sila neumna, nepotrebna in potratna stvar, da je kruta strast, ki drži na vrhvi najmočnejšega človeka.

Kdor se dovolj zaveda, da mu je tobakov dim v škodo, če ne na zdravju, pa gotovo na mošnjčku, ima zdaj prelepo priložnost, ko se je treba za vsako svačico dobro potegniti, da si napove strogi post, popolno zdržnost. Naj pokaže, da ima svojo voljo še v oblasti.

To bi bilo svetovati tudi prijateljem vinske in vsake alkoholne kapljice, pa naj bodo četrtinkari ali celo litrovci. Poslednjim je višja sila že sama odpovedala, zato jim

bo pa protialkoholna vojska tem lažja.

Kako dobro je marsikje zagospodarila že samo skrajšana policijska ura, tisti čas, ko so se navadno vinski duhovi najživahneje razvneli. Hvaležnost za to naredbo beremo zlasti na obrazih tistih žen, ki o njih pijači vdanih možeh velja:

»Zdaj pa imaš moža,
da s ga žalostna.«

Neprostovoljen post je dvakrat neprijetna, a v marsikaterem pogledu dobra, v dušnem oziru pa koristna in zaslužna reč, če ga sprejmemo v duhu pokore in darujemo kot žrtev za svoje grehe.

Zato pa ne posnemajmo teh, ki od Boga poslani križe nosijo le z nevoljo, če ne celo s kletvijo in godrnjanjem nad božjo Previdnostjo. Ali ni to dvojna zguba?!

Bodi junaški, nosi breme iz ljubezni do Boga, ki iz ljubezni do tebe urejuje vse tako, kakor je za tvojo dušo najbolje. č.

»Če bi kletev kaj pomagala, bi bilo že davno konec vojske.« Že med prvo svetovno vojsko je nekdo zapisal to trditev, pa velja tudi za sedanjost. Te grde šare nikjer ne manjka. Najgrših kletvin in bogokletja pa pri nas do l. 1915. ni bilo. Naš jezik jih ni poznal in jih ne pozna. Brezvestni robanteži so si jih izposodili od sosedov. Italijanskih bogokletnosti naš jezik ne prenese. Če bi jih prevedli v našo materinsko govorico, bi se stresel tudi marsikateri robavs, ki italijanske umazanije z lahkoto ponavlja, če pozna njih pomen ali ne.

Ponavljamo in poudarjamo pa še in še: Olikan človek ne kolne, kaj šele, da bi izgovarjal bogokletne besede! Ta italijanska nesnaga se je tako razpasla po slovenski domovini, da je z njo okužena že mladina in da je bilo treba vpeljati posebne molitve v cerkvi v zadoščevanje. Kljub temu se spozabljajo še taki, ki veljajo za dobre kristjane, da z ostudnimi kletvinami žalijo čast Brezmadežne in oskrnujejo svoj jezik.

Ko bi vsakdo storil svojo dolžnost in posvaril svojega bližnjega tako, kakor je to storil slovenski sveti Alojzij, znani častnik iz prve svetovne vojske — Ernest Mlakar, bi bilo kmalu bolje. Ta junak se ni plašil in ni poznal nobenega ozira, če je slišal, da je kdo izmed vojakov izustil italijansko bogokletje. Kratkotomalo ga je zavrnil in rekel: »Ti, ti si porka, ne pa Ma-

8. dec.: Simbolična slika Brezmadežne.
Herrlein. Uršulinke — Ljubljana.

da bi se razlila prek vsega sveta, na vse ljudi, na vse narode, na vse človeštvo. Že tedaj je Marija blagoslavljala vse tiste, ki bodo šli med nevernike, med njimi širili Kristusovo kraljestvo, jim delili zaklade odrešenja in jih posvečevali z Jezusovim Rešnjim Telesom in Krvjo. Že tedaj je obljubila, da bo vsem, ki bodo v Aziji, Afriki, Avstraliji, Ameriki ustanavljali Cerkev, zvesto stala ob strani, jih podpirala s svojo priprošnjo pri Bogu in jih varovala v svoji ljubezni.

Gospod je odšel v nebesa. Prvi misijonarji-apostoli se vračajo z Oljske gore v Jeruzalem. Zbero se v gornji izbi neke hiše in se z molitvijo pripravljajo na misijonski poklic. Gospod jim je že govoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode; krščuje jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28, 18—20.) In kdo je v tej veliki, važni uri med njimi? Marija, kraljica apostolov, kraljica misijonov. Sv. pismo našteva najprej apostole po imenu, potem pa pravi: »Vsi ti so enodušno vztrajali v molitvi, z ženami, z Marijo, materjo Jezusovo, in z njegovimi brati.« (Apd 1, 14.) Med apostoli je bila, ko je prišel

nanje Sveti Duh in so začeli govoriti v raznih jezikih o velikih delih božjih. Z njimi se je veselila rojstva in napredka Kristusove Cerkve. Do svojega radostnega vnebovzetja je Marija z materinsko ljubeznijo skrbela za skrivnostno telo svojega Sina, za mlado sveto Cerkev. S svojo mogočno prošnjo je zalivala seme božje besede, ki so ga sejali apostoli. Veselila se je njihovih uspehov, širjenja božjega kraljestva, apostola Janeza, ki jo je po Jezusovi smrti vzel k sebi, pa je še posebej podpirala pri misijonskem delu.

In zdaj v nebesih nadaljuje svoje delo za širjenje božjega kraljestva. Srednica je vseh milosti. Po njej Bog deli tudi milosti misijonskega poklica. Marija je najlepši vzor misijonarjev in misijonark, največja učiteljica žrtev in odpovedi, ljubezni do neumrljivih duš in do vsega trpečega človeštva; saj je darovala za rešitev sveta svojega sina Jezusa. Vsi misijonski delavci so Mariji posebno ljubi in dragi. Kako se veseli Marija družin, ki vzgajajo misijonske poklice! S kakšno radostjo blagoslavlja matere, ki so po njenem zgledu pripravljene žrtvovati svoje sinove in hčere za duše nevernikov!

Sv. Nikolaj reši krivično obsojene smrti.
Freska Janeza Ljubljanskega iz l. 1443.

rija!« Marsikateremu je sapo zaprla, ko je slišal odločno besedo mladega častnika.

Starši in vsi, ki imate besedo v hiši: Porabite vso moč in oblast, da kletvine ne boste trpeli pod svojo streho. Pokažimo, da smo Slovenci res olikan narod in da hočemo varovati čast slovenskega imena.

Veroučitelji in vzgojitelji - prvo-bojevniki za čednost in svetost mladine, imejte vsekdar pred očmi ta prevažni del vzgojnega poklica: Boj proti kletvini!

Dosti smo že tepeni... Pa menite, da so že vsi prišli do spoznanja in do tega, da bi se obrnili k Bogu? Res. Veliko je bilo že molitev, spokornih del, žrtev. Toda, kje so pa tisti, ki jih še sedanje stiske niso zmogle, da bi se pridružili spokornim molitvam in da bi skesano priznali: *grešili smo.*

Če bi poklicali preroka Izaija, bi imel dovolj vzrokov, da bi klical v Gospodovem imenu kakor nekoč izraelskemu ljudstvu:

»Gorje grešnemu rodu, ljudstvu, obteženemu s krivicami, malopridnemu zarodu, hudobnim sinovom: zapustili so Gospoda, preklinjali svetega Izraelovega, odtujili so se in stopili nazaj.

Kam naj vas še udarim, ker še počenjate hudobijo?... Vaša dežela je zapuščena, vaša mesta so požgana z ognjem, vaša pokrajina bo razdejana kakor ob razdejanju sovražnikovem... Umijte se, bodite čisti, spravite mi izpred oči svoje slabe misli; nehaite slabo delati. Učite se dobro delati; trudite se za pravico, pomagajte stiskanemu, pravično sodite za siroto, branite vdovo! In pridite in tožite me: Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; in ako bi bili rdeči kakor bager, bodo beli kakor volna. Ako boste hoteli in me poslušali, boste jedli dobrote dežele. Ako pa ne boste hoteli in me boste dražili k jezi, vas bo meč požrl, ker usta Gospodova so govorila.« (Izaija 1, 4 do 21.)

Iz naše srede

Oče vseh narodov... Papež Pij XII. je tudi o silnem trpljenju, ki ga mora prenašati slovensko ljudstvo po krivdi brezbožnih komunistov, prav dobro poučen. Sam

poln bridkosti, žalosti in dušne bolesti — vendarle s sočutjem misli na vse, ki so po zdajnih zmedah prizadeti.

Kako smo svetemu očetu pri srcu zlasti Slovenci, spričuje zopet v pismu, ki ga je prejel ljubljanski škof, prevzvišeni g. dr. Gr. Rožman sredi oktobra t. l. iz Vatikana. V njem izraža sveti oče očetovsko ljubezen in sočutje do našega raztepenega naroda ter upanje, da je ta preskušnja zadnja v vrsti dolgotrajnih bridkosti. V pismu je tudi zapisano za nas vse tolažilno zagotovilo, da se nas vrhovni poglavar svete Cerkve vsak dan spominja v svojih molitvah.

Četudi mi molimo za sv. očeta, samo vračamo, kar nam je posodil.

Dobrodelna pisarna, ki je bila v okviru škofijskega ordinariata v Ljubljani ustanovljena lani avgusta, je storila že za čudo veliko dobrega. Tu sodelujejo v raznih odsekih vsi sloji prebivalstva, razen pristašev OF.

Odsek za begunce je jel poslovati lani (1942) septembra. Od tedaj je do 15. oktobra 1943 izplačal potrebnim beguncem

627.700 lir podpor,

437.460 lir posojil.

Odsek za pogorelce in izropane je v istem času izplačal 554.257 lir podpor v gotovini. Poleg tega je pa razdelil mnogo nove in stare obleke, čevljev in kuhinjske opreme. Zadnji čas se je ustanovil poseben odsek za visokošolce in srednješolce ter odsek za kolodvorski misijon.

Odsek za internirance in njih družine je začel poslovati avgusta 1942. Pošiljal jim je v taborišča zavoje z živili, zdravili, dajal podpore v gotovini. Kartoteka izkazuje do 20.000 imen. Odsek se je pometal zlasti za nedorasle med njimi. Ljubljanski škof je večkrat posredoval pri vojaški oblasti za mladino, ki je morala s starši v taborišča. Za internirance in za njih družine je izdal odsek vsega skupaj 853.635 lir.

Naj dobri Bog povrne stotero vsem dobrotnikom, zavodom in ustanovam, ki so s prostovoljnimi darovi dosegli, da so odseki mogli razviti tako obširno dobrodelno akcijo, ki jo še nadaljujejo. Dobrodošli novi podporniki!

Za zgodovino iz krvave dobe partizanstva. Z novimi umori so si otežile vest slovenske roparske komunistične vrste. Med duhovniki

26. dec.: Sv. Stefan.
Janez Šubic, Poljane.

Marija, kraljica misijonov, s svojo ljubečo, milostno roko v mladih dušah prižiga lučko misijonskih poklicev in jo varuje, da v mladostnih viharjih ne ugasne. Marija uči misijonarje gorečnosti in prave ljubezni do Jezusa. Marija spremlja misijonarje na apostolskih potih, jih varuje, tolaži v žalosti in podpira pri delu. Z Marijinimi podobami, svetinjcami in rožnimi venci misijonarji pridobivajo srca poganov za pravega Boga. Pri Mariji, žalostni Materi božji, iščejo misijonarji utehe, kadar nimajo uspehov. Marija posreduje poganom milost spreobrnjenja. Ob roki Marijini tudi poganske množice vstopajo v Kristusovo Cerkev.

Marija je mati vsega človeštva, naša soodrešenica in največja dobrotnica. Z apostoli se je pripravljala za prihod Svetega Duha. Za prve misijonarje je molila. Priča je bila rojstva mlade Cerkve. Vso skrb in ljubezen ji je posvetila.

Marija še živi s Cerkvijo. Veseli se njenih zmag in njene rasti. Njena želja je, da bi nevesto njenega Sina, sveto Cerkev, za katero je pretil svojo kri, vsi ljudje spoznali in se je z ljubeznijo oklenili.

Dober otrok rad spolnjuje želje svoje matere. Mi smo pa otroci nebeške Matere, kraljice misijonov. Svete nam morajo biti njene želje. Zato moramo po njenem zgledu tudi mi sodelovati pri misijonskem delu sv. Cerkve. Z Marijo moramo moliti za misijonske poklice, za misijonarje, ki širijo med pogani božje kraljestvo, z žrtvami in dobrimi deli podpirati misijone. Najmanj, kar naj po želji Cerkve storimo, je včlanjenje v Družbo za širjenje vere in zvesto izpolnjevanje članskih dolžnosti. Marijina želja, da bi Kristus zavladal vsem narodom na zemlji, mora biti želja tudi vseh Marijinih otrok.

Število kongreganistov

Po zelo neljubi pomoti v novembrski številki »Bogoljuba« niso bili prišteti pri številu članov mladeniških Marijinih družb kongreganisti iz dijaških krogov. Seveda moramo s posebnim veseljem prišteti njih število (okrog 2000) izbrani četi Marijinih otrok in tako dobimo za zadnje predvojno leto (1940) skupno število članov mladeniških Marijinih družb 3433.

27. dec.: Sv. Janez Evangelist.
Palma ml. Uršulinke — Ljubljana.

je bil umorjen 14. septembra 1943 Hren Anton, župnik na Blokah, kot 17. žrtev.

Tolovajsko sodišče je obsodilo na smrt, kakor poročajo listi, še več duhovnikov in bogoslovcev. Med duhovniki se imenujejo: 18. Sinkar Anton, kaplan, Mirna peč. 19. Kaplan Malovrh Franc. 20. Kaplan J. Lavrih iz Dobrega polja. 21. Dr. Blatnik Franc, salezijanski duhovnik. 22. Kek Fr., gimnazijski profesor-katehet v Novem mestu.

V sosednih hrvatskih škofijah so padli kot žrtve partizanskih komunistov tile duhovniki:

V zagrebški škofiji: Ir-golič Anton, župnik v Farkašiču; Držaič Ivan, župnik v Donjoj Kupčini; Martinac Josip, župnik v Vočinu. — V Slavoniji: P. Sidonij Solc, frančiškan v Našicah. — Zverinsko je bil mučen Matija pl. Žigrovič.

V senjskomodruški škofiji: Šporer Ladislav, Simon Karaman, Bašić Mirko, Radojković Marijan, Čulin Josip, o. fra Ivanković Larišlav, Čondič Ivan, Braenović Josip, Babič Franc, Vlahović Stjepan.

V šibeniški škofiji: o. Pavao Silov, o. Jozo Borković, Ivan Kranjc, Srečko Lovretič, Ivan Manzoni.

V vrhbosanski škofiji: Barišić Jakob, župnik v Gradačcu, o. Julij Jurković, frančiškan v Rami, Kaurinović J., župnik v Prijedoru.

Izropan in zažgan je bil samostan »Kčeri božje ljubavi« v Palah. Sestre so bile odpeljane in potem ubite. Med njimi Slovenka Antonija Fabijan. Ubita je bila v Go-raždu.

50 let je poteklo 28. okt. 1943, odkar je bil v Rimu posvečen za mašnika dr. Franc Ušeničnik, ki je na sopraznik sv. Simona in Juda Tadeja daroval v stolnici pri Mariji Pomagaj zlato mašo. »Slovenec« mu je takrat posvetil naslednjo čestitko: »Prvemu rektorju zavoda sv. Stanislava, vestnemu spiritualu v bogoslovnem semenišču, učenemu profesorju pastoralke na bogoslovni fakulteti ljubljanske univerze ter vzgojitelju cele vrste naših duhovnikov, pisatelju odličnih pastoralnih del, vzornemu duhovniku in neutrudnemu spovedniku kakor tudi dolgoletnemu sotrudniku v vodstvu katoliškega

tiskarniškega in knjigarniškega podjetja — izražamo ob tem častitljivem jubileju najiskrenejše čestitke. Temu voščilu se pridružujemo tudi sedanjí in bivši uredniki »Bogoljuba«, saj je naš slavljeneč, sedanjí prelat in č. kanonik dr. Fr. Ušeničnik položil temelje našemu nabožnemu listu, ki je prvih 6 let pod njegovim uredništvom izhajal pod imenom »Venec cerkvenih bratovščin«. Bog naj slavljenca ohrani še mnogo let zdravega in močnega v delu in molitvi!

Odlikovanje. Sveti oče Pij XII. je imenoval vseučiliškega profesorja ljubljanske bogoslovne fakultete dr. Turka za svojega hišnega prelata.

Svetel zgled! Po kratkem trpljenju je v Ljubljani dne 22. oktobra umrl Dokler Anton, znani strokovnjak, profesor in ravnatelj učiteljske šole v pokoju. Naj se ga spomni tudi naš list, saj je bil rajni učeni gospod v tistem številu izobražencev, ki svojega katoliškega prepričanja ne skrivajo, temveč hočejo s svojim lepim zgledom pokazati, kakšen bodi katoliški razumnik.

Ko je nekoč naš Zveličar zagledal, da prihaja k njemu Natanael iz Kane na Galilejskem, mu je zaklical: »Glej, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.« (Jan 1, 47.) Podobno bi lahko rekli tudi o rajnem ravnatelju Doklerju, saj je bil ves pravičen in pošten, saj je bil neustrašen katoliški značaj, ki je pa ostal v kljub visokemu položaju skromen, ljubezniv, odkrit, skratka: poštenjak pred Bogom in pred ljudmi.

Vse njegove lepe lastnosti in kreposti so pa imele bogat in neizčrpen vir v vsakdanjem svetem obhajilu.

Pokojni je bil skrben in vesten družinski oče. Med sinovi je eden, Marijan, duhovnik, sedaj srednješolski katehet in profesor v Ljubljani.

Rajni ravnatelj je bil vsekdar tudi vzor delovnega človeka, marljiv kakor čebelica. Znan je kot slovstvenik na šolskem torišču. Do zadnjega je nadzoroval in pregledoval Prosветno knjižnico v Ljubljani v poslopiu Vzajemne posojilnice.

Naj ljubi Bog vzbudi mnogo posnemalcev rajnega vzornika med našim slovenskim razumništvom! N. p. v m.!

V zvezi s tem je treba po statističnih podatkih v »Bogoljubu« (I. 1934, str. 246 in nasl.) popraviti tudi v Vodilu Marijinih kongregacij (Jože Pogačnik, 1943, str. 42) statistiko za l. 1933 sledeče:

članov mladeničev: 3555 (seveda brez dijakov), članic deklet 23.971 (brez dijakin), članic žena: 11.386, članov mož 833.

Delajmo iz ljubezni do Marije za vsestranski napredek zlasti mladeniških Marijinih družb! Ne pozabimo, da je škof dr. Ant. Jeglič že leta 1901. mogel širnemu svetu sporočiti, da so mladeniške in dekliške Marijine družbe prenovile versko življenje v njegovi škofiji. (H. Opitz S. J., Unterm Lilienbanner, str. 127).

Naša mladina naj ima vedno pred seboj visok zgled prevzvišenega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je l. 1929. na kongregacijskem zborovanju v Št. Vidu nad Ljubljano rekel zbranim kongreganistom: »Vsakdo naj si ustvari osebno razmerje do Marije, ki naj bo otroško, da bomo znali po otroško prositi in govoriti z nebeško Materjo. Vsak dan mora biti vsaj enkrat tak razgovor. Z ozirom na tako veliko število kongreganistov bodite vsi še korajžnejši in neustrašeno širite idejo Marijanskega kraljestva med dijaštvom. Končuje: To kar sem, se imam izključno in edino zahtevati kongregaciji.« (Slovenec dne 26. julija 1929, št. 167, str. 3). Ta misel škofa dr. Rožmana je bila na omenjenem zborovanju sprejeta tudi v sklep: »Vsakdo naj si ustvari osebno razmerje do Marije: otroka do Matere. Vsak dan mora biti vsaj enkrat prisrčen razgovor z Marijo.«

POSÖJILNICA
USTANOVLJENA
1895. LETA

Sprejema branilne
vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom, v lastni palači, Miklošičeva 6, nasproti hotela »Union«